

„Büszkék lehetünk a sikertörténetünkre”

Interjú öccs. Rasa Kairienevel, a Litván Köztársaság magyarországi nagykövetével

“We Can Be Proud of Our Success Story”

Interview with H.E. Rasa Kairiene, Ambassador of the Republic of Lithuania to Hungary

■ Nagykövet asszony, országá idén ünnepli a litván állam helyreállításának 100. évfordulóját. Miként látja ezt a jelentőségteljes történelmi eseményt?

– A középkorban Litvánia már önálló állam volt: a Litván Nagyfejedelemség (Magnus Ducatus Lithuaniae). Mindaugas, első és egyetlen királyunkat 1253-ban koronázták meg. Később Litvánia nemzetközösséget hozott létre Lengyelországgal, ami vezető európai hatalom volt egészen 1795-ig, amikor lesöpörték a térképről. Az I. világháborúig hazánk az Orosz Birodalom provinciája volt. Litvánia 1918. február 16-án kiáltotta ki függetlenségét, amikor a modern és független ország visszaállította elvesztett államiságát. 2018-ban ünnepeljük ennek 100. évfordulóját. A Függetlenségi Nyilatkozat jelentősége a litvánok számára leírhatatlan, mivel ez jelenti szabadságunkat, és a modern állam megszületését. Érdemes megemlíteni, hogy az ünnepek estéjén egy litván professzor, Liudas Mažylis megtalálta az elveszett kézzel írt dokumentumot a német levéltárban. Nagy öröm és eufória volt ez számunkra, hiszen ez volt a legértékesebb ajándék a litván nép számára.

■ Országá függetlenségét másodszor 1990-ben nyilvánították ki, amikor beteljesedett népük szünni nem akaró vágya, hogy szabadok legyenek. Milyen

fontosabb eredményeket ért el a litván társadalom, melyekre büszkeséggel tekint?

– Ez a dátum a legfontosabb hazánk történelmében, ugyanis összeköti a régi és az új Litvániát, amikor 1990. március 11-én újra függetlenné válhattunk. A modern Litvánia független ország volt a két világháború között. 1940-ben elfoglalta a Szovjetunió, és arra kényszerültünk, hogy a vasfüggöny mögött éljünk majd 50 évig. Azzal, hogy a XX. században másodszor is független állammá vált, Litvánia visszakerült a térképre. Az azóta eltelt időszakban a legfontosabb eredményeink: az ország 2004-es csatlakozása az EU-hoz és a NATO-hoz, valamint az euró bevezetése 2015-ben. Büszkék lehetünk a sikertörténetünkre, amikor a különböző nemzetiségű, vallású és társadalmi hátterű szabadságszerető polgárok létrehozták a mai demokratikus államot.

■ Litvánia a három igazán sikeres balti állam egyike, általános megbecsülés és csodálat övezi. Ugyanakkor említene olyan kihívásokat, amelyekkel az országnak szembe kell néznie?

– Valóban erős gazdasági növekedésben lehet részünk, ami tavaly 3,9% volt, 2018-ban pedig 2,8% várható. A Világgazdasági Fórum szerint Litvánia a legjobb üzletileg felkapott helyek közé számít. 2017-ben a Forbes 139

■ Your Excellency, this year marks the 100 years of the Restoration of the State of Lithuania. How do You see this meaningful historic event?

– In the Middle Ages, Lithuania had already had its state: the Grand Duchy of Lithuania (Magnus Ducatus Lithuaniae), when Mindaugas, our first and only King was crowned in 1253. Later Lithuania formed a Commonwealth with Poland, which was a major European power until 1795, when it was whipped off the map. Until World War I, my country used to be a province of the Russian Empire. Lithuania declared Independence on the 16th February 1918, when a modern independent state restored its lost statehood. 2018 marks 100 years since Lithuania regained its independence. The significance of the Independence Act for Lithuanians is indescribable as it means our freedom and the birth of a modern state. It is worth mentioning that on the eve of festivities a Lithuanian professor, Liudas Mažylis discovered the lost handwritten document in the German archives. We were delighted and experienced euphoria as it was the most valuable gift to the people of Lithuania.

■ The independence of Your country was declared second time in 1990, fulfilling by this the everlasting aim of the people: to be free. What are the major achievements of the Lithuanian society that You are proud of?

– The date is the most important in Lithuania's history, as it bridges the old and the new Lithuania, being independent again since 11th March 1990. Modern Lithuania was an independent country between the two world wars. In 1940, it was occupied by the Soviet Union and we were forced to live behind “the iron curtain” for almost 50 years. Becoming an independent state for the second time in the 20th century Lithuania returned to the map of Europe. Lithuania's membership in the EU and NATO in 2004, and adopting the euro in 2015 are the major achievements since then. We can be proud of our success story, when freedom-loving citizens of different nationalities, confessions and social groups created a nowadays democratic state.

országból a 15. helyre rangsorolta Litvániát a befektetésre ajánlott legjobb országok éves listáján. A közép- és kelet-európai országok gazdasági között Litvánia a második. Olyan országokat előztünk meg, mint Svájc, Németország, az USA vagy Izrael. 2013-hoz viszonyítva az ország 10 helyet lépett előre. Másrészt azonban az embereket aggasztják az emelkedő árak, a társadalmi egyenlőtlenség, és az aktív dolgozók arányának csökkenése. Számos litván közgazdász és szociológus a gazdagabb nyugati országokba vándorlást tartja a legégetőbb társadalmi és gazdasági kihívásnak. A fiatalok és magasan képzettek masszív elvándorlása szakemberhiányhoz vezet. A népesség több mint 15 százaléka hagyta el az országot amióta csatlakoztunk az EU-hoz. De úgy vélem, van ok az optimizmusra is. Az új, külföldi litván diaszpórák segíthetnek abban, hogy hozzájussunk a legújabb technológiákhoz és tudáshoz. Meg vagyok győződve arról, hogy nemcsak a kivándorlás megelőzése rendkívül fontos, de a külföldön élő litvánokkal való kapcsolatok megerősítése is. Egyre több litván látja úgy, hogy hazánkban a legjobb élni.

■ **A történelmi és dinasztikus kötelékek Litvánia és Magyarország között egészen a XIV. századra nyúlnak vissza.**

– Ulászló, Litvánia nagyfejedelme elvette Hedviget, aki I. (Nagy) Lajos magyar és lengyel király legkisebb lánya volt. A királyi pár a lengyel–litván nemzetközösségben uralkodott, ami a Balti-tengertől a Fekete-tengerig terjedt. Uralkodásuk alatt Litvánia, Európa utolsó pogány országa is felvette a keresztiséget, ami keleti geopolitikai helyzetét nyugatira változtatta. Rövid uralkodása alatt Hedvig mély nyomott hagyott a világban. Erősen hitt az oktatásban. A katolicizmus terjesztésében végzett munkájáért Európa védőszentjének tartják. 1997-ben avatta szentté II. János Pál pápa. 2013-ban Hedvig és Ulászló emlékművét a budai Vár lábánál elterülő Európa Ligetben avatták fel mint országaink baráti kapcsolatának jelképét. Majd Erdély fejedelme, Báthory István lett Lengyelország királya és Litvánia nagyfejedelme a XVI. században. Egyik legnagyobb eredménye a győztes hadjárat volt Oroszország ellen, amikor visszaverte az orosz inváziót a nemzetközösség határaitól. Báthory újjászervezte az igazságszolgáltatási rendszert országunkban, és nagyra becsülték vallási toleranciájáért. Minden litván ember tudja, hogy ő alapította a Vilnusi Egyetemet, ami az egyik legrégebbi Európában.

■ **Hogyan értékeli országaink kétoldalú kapcsolatait?**

■ **Lithuania has been one of the three truly successful Baltic States, enjoying universal esteem and admiration. At the same time, could You mention some current challenges Lithuania has to deal with?**

– We are really experiencing a solid economic growth, 3.9% last year and expected 2.8% in 2018. According to the World Economic Forum, Lithuania is among the top entrepreneurial hotspots in Europe. Forbes ranked Lithuania the 15th out of 139 countries in its annual Best Countries for Business list in 2017. Among the economies of the Central and Eastern European countries Lithuania is on the second place. We are ahead of such countries as Switzerland, Germany, the USA and Israel.

If compared with 2013, Lithuania has jumped up by 10 positions. But on the other hand, people are concerned by rising prices, social inequality and decrease of working-age population. Many Lithuanian economists and sociologists name emigration to the richer West as the major social and economic challenge. A steady outflow of young and highly educated people is causing a shortage of skilled labour. Over 15% of the population has left the country since we joined the EU. But I think there are good grounds for optimism: new Lithuanian diasporas abroad can help to improve access to new technologies and knowledge. I do strongly believe that it is more than important not only to prevent emigration but also to strengthen relationship with Lithuanians living abroad. More and more Lithuanians see their homeland as the best place to live.

■ **The historic – dynastic ties between Lithuania and Hungary go back to the 14th century.**

– The Grand Duke of Lithuania, Jogaila (Jagiello, baptized Wladislaw) married Hedwig (Jadwiga), the youngest daughter of Louis the Great, King of Hungary and Poland. The royal couple ruled the Commonwealth of Poland and Lithuania, stretching from the Baltic to the Black Sea. During their reign Lithuania, the last pagan country in Europe, was baptized and changed its geopolitical code from the East to the West. In her short time as monarch, Hedwig made a strong mark on the world. She was a firm believer in education. For her work spreading the Catholicism she is considered to be the patron saint in Europe. She was canonized by Pope John Paul II in 1997. In 2013, a me-

morial composition for Hedwig and Jogaila was unveiled in the European Park at the foot of Buda Castle, symbolising the friendly relations between our two states. Whereas the Prince of Transylvania, Stephen Bathory became the King of Poland and the Grand Duke of Lithuania in the 16th century. One of the major achievements was his victorious campaign against Russia, when he repulsed Russia's invasion of the Commonwealth borders. Bathory reorganized the judiciary system in our country and was respected for his policy of religious tolerance. And every Lithuanian knows that he is the founder of the Vilnius University, which is one of the oldest in Europe.

■ **How do You assess the bilateral relations of our countries?**

– Since our nations belong to the unity of EU, we have an opportunity to bring our nations even closer and learn from each other. The Lithuanian language is taught in Bu-

– Mivel országaink EU-tagok, lehetőségünk van népeinket még közelebb hozni egymáshoz, és tanulni egymástól. A litván nyelvet 1991 óta tanítják az ELTE-n, míg a litván hallgatók magyarul tanulhatnak a Vilniusi Egyetemen. Fontos megemlíteni védelmi és biztonságpolitikai együttműködésünket is. Örömmel vesszük, hogy egyetértünk a NATO szolidaritási elveivel, és a kollektív védelem szükségességével. 2015-ben a magyar légierő gépei részt vettek a Baltikumi Légvédelmi Misszióban, a Šiauliai légi támaszponton. Nagyra értékeljük azt a döntést is magyar részről, hogy jövőre csatlakoznak a második misszióhoz is. Országaink között folyamatos a politikai párbeszéd annak érdekében, hogy összehangoljuk pozícióinkat kül- és biztonságpolitikánk terén. A kétoldalú kereskedelem volumene is évről évre növekszik. Örömmel látjuk, hogy a litván „Viči” és „Žemaitijos pienas” márkák már jól ismertek a magyar piacon, a litvánok pedig nagyon kedvelik a magyar mezőgazdasági termékeket. A lézer szektor Litvániában évi 10–15%-kal nő. Termékeinket 100 országba exportáljuk. Örömmel jelenthetem be, hogy Litvánia Szegeden is folytat lézerfejlesztést. Egy litván konzorcium éppen most fejezte be a 4 millió euró értékű ultrarövid impulzuslézer projektet, a SYLOS-t. Szeretném továbbá megemlíteni a helyi közösségeink szo-

dapest since 1991 at ELTE. While Lithuanian students have the possibility to learn Hungarian at Vilnius University. It is essential to mention our cooperation on defence and security issues. We are pleased having a common understanding of NATO solidarity and the need for collective defence. Hungarian air force jets participated in the Baltic Air Policing Mission in Šiauliai air-base in 2015. And we highly appreciate Hungarian decision to participate in the second mission next year. Our countries hold political consultations to harmonize our positions on foreign and security policy. The bilateral trade volume grows from year to year. We are glad to know that the Lithuanian “Viči” and “Žemaitijos pienas” brands are well known in the Hungarian market and Lithuanians enjoy Hungarian agricultural products. The laser sector in Lithuania grows 10-15% a year. Our production is exported to 100 countries. I am glad to note that Lithuania is developing laser in Szeged: a Lithuanian consortium finished a project producing EUR 4 mln. worth ultrashort pulse laser SYLOS. I would also like to note close cooperation between local communities. We have a long partnership between Lithuanian seaport Klaipėda and Debrecen, also Ukmergė with Kiskunmajsa and

ros együttműködését is. Régóta áll fenn partneri viszony a litván tengeri kikötő, Klaipėda és Debrecen között, valamint Ukmergė és Kiskunmajsa, Kelmė és Hódmezővásárhely között is. Reméljük, hogy a Wizz Air, ami a legnagyobb magyar befektető Litvániában, hamarosan közvetlen járatot indít Vilnius és Budapest között.

■ A centenáriumi ünnepek egész éven át, sőt azon túl is tartanak.

– Litvánia szívből ünnepel. Fialatok, idősek, városok, falvak, iskolák és különböző szervezetek, a litván diaszporák külföldön és a Litvániában élő nemzetiségek, erős hazafiságot mutatva. Az egyik legfontosabb eseményre február 16-án került sor Vilniusban, ahol az európai országok vezetői, a királyi családok képviselői, valamint az Európai Bizottság és az Európai Tanács elnökei gyűltek össze, hogy részt vegyenek az állam centenáriumi ünnepelő rendezvényeken. A másik nagy esemény júliusban lesz, a Litván Centenáriumi Dalfesztivál. Ez a fesztivál majd-

Kelmė with Hódmezővásárhely. We do hope that Wizzair, the largest Hungarian investor in Lithuania, will soon launch a direct flight between Vilnius and Budapest.

■ The centenary celebrations last the whole year, even beyond.

– Lithuania is celebrating from the bottom of its heart: young and old, towns and villages, schools and various organizations, Lithuanian diasporas abroad and national minority communities in Lithuania, carrying a high note of patriotism. One of the major events was held in Vilnius on the 16th February, where the leaders of European countries and representatives of Royal families, as well as Presidents of the European Commission and the European Council gathered and took part in the festivities celebrating the Centenary of the State. Another big event is foreseen in July: the Song Festival of the Centenary of Lithuania. The festival dates back almost a century ago and is a pride of every

nem százéves múltra tekint vissza, és minden litván büszkesége. Az UNESCO a litván, lett és észt ének- és táncünnep hagyományát az emberiség kiemelkedő szellemi örökségéként ismerte el.

■ A Budapesten tartott nemzeti ünnep vendégei csodálatos koncertet is élvezhettek.

– Nagyon örültünk, hogy a világhírű zongoraművész, a litván kultúra nagykövete, Ms. Mūza Rubackytė koncertet adott a Liszt Ferenc Zeneakadémián. Valójában visszatért Budapestre, mivel 1981-ben megnyerte a Liszt és Bartók Nemzetközi Zongoraversenyt. Nemrégiben pedig a Pro Cultura Hungarica díjjal tüntették ki. Amint első lépéseinket tesszük a második évszázadunkban, szeretnénk hőn szeretett országunknak több magabiztosságot kívánni, hogy egységben maradjon, és békében éljen.

Éljen soká Litvánia!

Popper Anna

Lithuanian. UNESCO has recognized the Lithuanian, Latvian and Estonian tradition of the song and dance celebration a masterpiece of the oral and intangible heritage of humanity.

■ The guests of the National Day celebration in Budapest enjoyed a great concert, too.

– We were very pleased that the world famous piano artist, Ambassador of Lithuanian culture Ms. Mūza Rubackytė gave a concert at the Liszt Music Academy. Actually she came back to Budapest, as in 1981 she won the Grand Prize of the Liszt – Bartók International Piano Competition. Not so long ago she received the “Pro Cultura Hungarica” award. As we are already one step in the second centennial, I would like to wish my beloved country to be more self-confident, to remain united and live in peace.

Long live Lithuania!